

De drie broers Antoine, Louis en Mathieu Le Nain plaatsten allen dezelfde signatuur op hun schilderijen. Hierdoor is het in onze tijd natuurlijk erg moeilijk om vast te stellen wie welk schilderij heeft vervaardigd.

Gebroeders Le Nain

Nederlands realisme door Franse ogen

Een houten plank op een ton, dienend als stoel, en op de achtergrond een luxueus hemelbed. Dit schilderij getiteld 'Repas de paysans' zit vol tegenstrijdigheden, die dan ook de nodige vragen oproepen. Het tafereel is typerend voor het soort van werken waar de gebroeders Le Nain hun reputatie aan dankten.

TEKST: ANNE HUSTACHE

De gebroeders Mathieu, Louis en Antoine Le Nain werkten als schilders in hetzelfde atelier. Ze signeerden hun werken met 'Lenain', zonder hun voor- naam te vermelden. De broers waren afkomstig uit Laon. Als kunstenaars oogstten ze heel wat succes in het Parijs van de jaren 1640, maar raakten daarna min of meer vergeten. Halverwege de 19e eeuw werden ze herontdekt en werd ook duidelijker wie wat had verricht in hun gezamenlijke oeuvre, dat tegen dan nog complexer was geworden door de vele kopieën en imitaties. Deze tentoonstelling biedt een overzicht van alle onderzoek dat aan hun werk is gewijd, met een fraaie selectie uit hun vrij aanzienlijke productie, van religieuze en mythologische taferelen tot portretten en hun typerende boerentaferelen. Een van hun meesterwerken is het in het Louvre bewaarde 'Repas de paysans', toegeschreven aan Louis Le Nain.

Verrassende contrasten

Het tafereel is hoofdzakelijk geschilderd in bruine tinten, hier en daar geaccentueerd met rood. Op het eerste gezicht lijkt het om een eenvoudig tafereel te gaan: drie boeren zitten aan tafel, genietend van brood en wijn, met rond hen drie kinderen en een vrouw. Het werk getuigt van de Franse belangstelling voor de noordelijke schilderkunst in de 16e eeuw, de boerenfeesten in de

trant van Bruegel en de Nederlandse groepsportretten. In tegenstelling tot die genrestukken zijn de personages op dit tafereel niet karikaturaal, en ze geven al evenmin luidruchtig uiting aan hun vreugde. Bekijk je bepaalde elementen van het tafereel van naderbij, dan doe je een aantal verrassende ontdekkingen. Op de tafel staat een eenvoudig aarden wijnkarafje, terwijl de wijnglazen van fijn kristal zijn. Het personage links zit op een erg rudimentaire 'stoel', terwijl op de achtergrond een hemelbed met zijdeachtige stoffen te zien is. Naast de afgedragen broek van de boer links zien we een leeuw hondje, een hondenras dat je eerder verwacht te zien in de woning van een bemiddelde dame. Kunsthistorici hebben die contrasten op verschillende manieren geïnterpreteerd. Sommigen herkennen er een stuk christelijke symboliek in (het delen van wijn en brood), voor anderen gaat het om protestantse symboliek (het tafelgebed), terwijl nog anderen er een verlangen in zien om de boerenwereld uit te beelden in alle eenvoud, maar dan met een zekere psychologische insteek. Weer anderen zien er heuse portretten in, met de nadruk op hun innerlijke leven. De blikken van de personages kruisen elkaar niet. Elk lijkt te zijn verzonken in melancholisch mijmeren. Twee van de kinderen kijken de waarnemer aan, terwijl het derde kind zijn viool bekijkt. Het bijzonder fraai geschilderde tafereel heeft dus nog niet al zijn geheimen prijsgegeven.

Louis Le Nain, 'Repas de paysans', 1642, gesigneerd onderaan links 'Lenain fecit an. 1642', olieverf op doek, 97 x 122 cm. Parijs, Musée du Louvre, inv. M.I. 1088. © RMN-Grand Palais (Musée du Louvre). Foto: Mathieu Rabeau.

Meer weten

Bezoeken

'Le Mystère Le Nain'
Musée du Louvre-Lens
99 Rue Paul Bert
Lens
www.louvreens.fr
t/m 26-06